คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชาชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๐/๒๕๔๕ **วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๔๕**

เรื่อง ศาลแพ่งธนบุรี ส่งคำโต้แย้งของผู้ร้องซึ่งเป็นจำเลย ในคดีหมายเลขดำที่ ๑๖๘๗/๒๕๔๔ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ด้วยศาลแพ่งธนบุรี ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายฮก แซ่ล้อ กับพวก) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๑๖๘๗/๒๕๔๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้อง สรุปได้ว่า บริษัทบริหารสินทรัพย์ธนบุรี จำกัด โดยนายศักดิ์ เอื้อชูเกียรติ และนายสมบัติ ชัยเดชสุริยะ ผู้รับมอบอำนาจช่วง โจทก์ ฟ้องนายฮก แซ่ล้อ และนายไพโรจน์ ศิริพรเลิศ เป็นจำเลยที่ ๑ และจำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ร้องต่อศาลแพ่งธนบุรี ขอให้ชำระหนี้ ฐานผิดสัญญากู้ยืมจำนอง และค้ำประกัน จำนวนทุนทรัพย์ ๑,๕๔๖,๘๐๘.๑๘ บาท ซึ่งเดิมจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ผู้ร้องเป็นลูกหนี้ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) โดยจำเลยที่ ๑ เป็นผู้ได้รับสินเชื่อตามสัญญาเงินกู้ จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ค้ำประกันหนี้ของจำเลยที่ ๑ ต่อมาธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ได้ทำสัญญาโอนขายสินเชื่อให้แก่โจทก์ และได้บอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้แล้ว จึงทำให้โจทก์ได้รับโอนสิทธิและผลประโยชน์ต่างๆ รวมตลอดจนหลักประกันประเภทค้ำประกัน จำนอง จำนำ ที่ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) มีอยู่มาเป็นของโจทก์ทั้งหมด รวมทั้งสิทธิเรียกร้องในหนี้สินของจำเลยทั้งสองที่ค้างชำระด้วย ตามพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ผู้ร้องได้ต่อสู้ฟ้องของโจทก์หลายประเด็น และกล่าวอ้างว่าการโอนสิทธิเรียกร้องระหว่างโจทก์กับธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ไม่มีผลตามกฎหมายเพราะเป็นการสมคบกันกระทำขึ้นเอง โดยจำเลยทั้งสองไม่ทราบและมิได้ให้ความยินยอมด้วย เป็นการฝืนใจลูกหนี้จึงเป็นการโอนสิทธิเรียกร้องที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย บทบัญญัติของพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ยังขัดกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญว่าด้วยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพบุคคล เป็นการออกกฎหมายที่ให้มีผลใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม เป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินและจำกัดเสรีภาพในการแข่งขันโดยเสรี ตามมาตรา ๔ มาตรา ๒๖

มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ดังนั้น พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวจึงใช้บังคับไม่ได้ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย ตามมาตรา ๒๖๔ ซึ่งศาลแพ่งธนบุรีได้พิจารณาแล้ว จึงได้ทำหนังสือถึงสำนักงานศาลยุติธรรม ส่งเรื่องดังกล่าวไปยังศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลรัฐธรรมนูญ มีคำสั่งให้รับเรื่องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๔๑ ข้อ ๑๐ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ต่อไป

พิจารณาแล้ว แม้กรณีตามคำร้อง จำเลยทั้งสองซึ่งเป็นผู้ร้อง ได้โต้แย้งว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่กำหนดการโอนสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ โดยมิต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ซึ่งมิได้ระบุบทบัญญัติมาตราของพระราชกำหนดดังกล่าว แต่เข้าใจได้ว่า หมายถึง บทบัญญัติมาตรา ๙ ของพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑

ประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย จึงมีว่าพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๙ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ หรือไม่

เห็นว่าการที่ผู้ร้องโต้แย้งว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๙ ซึ่งมีหลักการว่า ในการโอนสินทรัพย์ที่เป็นสิทธิเรียกร้องจากสถาบันการเงินไปให้บริษัทบริหารสินทรัพย์ หากบริษัทบริหารสินทรัพย์มอบหมายให้ผู้รับชำระหนี้เดิมเป็นตัวแทนเรียกเก็บและรับชำระหนี้ที่เกิดขึ้นการโอนสิทธิเรียกร้องดังกล่าวเป็นอันชอบด้วยกฎหมาย โดยไม่ต้องบอกกล่าวการโอนไปยังลูกหนี้ตามมาตรา ๓๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพ ตามมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ นั้น

พิจารณารัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญให้ความคุ้มครองอย่างเท่าเทียมกันในสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญนี้รับรอง จะมีการจำกัดหรือเลือกปฏิบัติได้ กรณีต้องเป็นไปตามมาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ของรัฐธรรมนูญ โดยจำกัดสิทธิเสรีภาพจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไข

ของมาตรา ๒๙ คือ จะต้องเป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้ออกกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพนั้นได้ โดยกฎหมายนั้นจะต้องออกโดยเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ และต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปโดยมุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดหรือแก่บุคคลหนึ่ง เป็นการเจาะจง ส่วนการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมเท่านั้น จึงจะกระทำไม่ได้ตามมาตรา ๓๐

สำหรับสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ที่ผู้ร้องอ้างว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ขัดหรือแย้งนั้น สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ และเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ คือ สิทธิในทรัพย์สินตามมาตรา ๔๘ และเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ตามมาตรา ๕๐ ซึ่งในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มีความตอนท้ายว่า “ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” หมายความว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมถูกจำกัดได้ และในมาตรา ๕๐ วรรคสอง มีตอนหนึ่งว่า “การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ ...” หมายความว่า เสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมก็ย่อมถูกจำกัดได้เช่นกัน ทั้งนี้ การจำกัดสิทธิในทรัพย์สินตามมาตรา ๔๘ และการจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการ ฯ ตามมาตรา ๕๐ จะต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขของการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ บัญญัติไว้

เมื่อพระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มีเหตุผลของการประกาศใช้อ้างถึงความจำเป็นในการแก้ปัญหาของสถาบันการเงิน จึงสมควรมีกฎหมายกำหนดสิทธิประโยชน์ที่สถาบันการเงินจะได้รับ และโดยที่เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ในอันที่จะรักษาความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้ตามเหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดนี้ บทบัญญัติของพระราชกำหนดดังกล่าว เป็นบทบัญญัติที่จำเป็นเพื่อให้มีการดำเนินการให้บรรลุตามเหตุผลของการตราพระราชกำหนด และเป็นการตราขึ้นโดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ บัญญัติให้มีการจำกัดสิทธิและเสรีภาพดังกล่าวได้ และไม่ได้เป็นการกระทบกระเทือนสิทธิเสรีภาพตามมาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ แต่ประการใด พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ เพียงแต่บัญญัติวิธีการโอนสิทธิเรียกร้องให้แตกต่างไปจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่มีอยู่เพื่อให้ความสะดวกและรวดเร็วทันต่อการแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจเท่านั้น และบทบัญญัติของพระราชกำหนดนี้ ก็มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป มิได้ระบุเฉพาะเจาะจงบุคคลหรือบริษัทใดโดยเฉพาะ

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดบริษัทบริหารสินทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐

นายศักดิ์ เตชาชาญ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ